พระราชบัญญัติ
ราชองครักษ์
พุทธศักราช ๒๔๘๐

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)
อาทิตย์ทิพอาภา
เจ้าพระยายมราช
พล.อ. เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๘๐
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติราชองครักษ์เพื่อให้เหมาะแก่กาลสมัย

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติราชองครักษ์ พุทธศักราช ๒๔๘๐”

มาตรา ๒[๑] ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติราชองครักษ์ พุทธศักราช ๒๔๖๙ พระราชบัญญัติราชองครักษ์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕ กับทั้งบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔[๒] ให้มีราชองครักษ์สังกัดกรมราชองครักษ์ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสมุหราชองครักษ์ มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ ทั้งนี้ โดยต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชประสงค์

---

[๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๔/-/หน้า ๑๕๔๗/๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๐

[๒] มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชองครักษ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๕ สมุหราชองครักษ์ ต้องเป็นนายทหารสัญญาบัตรประจำการและต้องปฏิบัติหน้าที่ส่วนพระองค์พระมหากษัตริย์ให้ต้องตามพระราชประสงค์

มาตรา ๖ ราชองครักษ์แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ราชองครักษ์พิเศษ

๒. ราชองครักษ์เวร

๓. ราชองครักษ์ประจำ

มาตรา ๗ ราชองครักษ์พิเศษ เป็นตำแหน่งกิตติมศักดิ์ แต่งตั้งจากนายทหารสัญญาบัตร และต้องปฏิบัติหน้าที่ราชองครักษ์ในบางโอกาสตามราชประเพณี

มาตรา ๘[๓] ราชองครักษ์เวร แต่งตั้งจากนายทหารสัญญาบัตรประจำการ และคงรับราชการตามตำแหน่งเดิม มีหน้าที่ประจำตามเสด็จ รักษาการ และปฏิบัติกิจการอย่างอื่นในส่วนพระองค์พระมหากษัตริย์

มาตรา ๙[๔] ราชองครักษ์ประจำ แต่งตั้งจากนายทหารสัญญาบัตรประจำการและเข้ารับราชการประจำในกรมราชองครักษ์ มีหน้าที่ปฏิบัติกิจการในส่วนพระองค์พระมหากษัตริย์แล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

มาตรา ๑๐ การแต่งตั้งสมุหราชองครักษ์และราชองครักษ์ทุกประเภท ให้เป็นไปโดยประกาศพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๐ ทวิ[๕] ให้สมุหราชองครักษ์มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ และข้าราชการพลเรือนที่ส่วนราชการต่าง ๆ จัดมา ขึ้นสมทบกรมราชองครักษ์เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ช่วยราชองครักษ์ในการปฏิบัติหน้าที่

ในการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้สมุหราชองครักษ์ออกบัตรประจำตัวให้ แต่สมุหราชองครักษ์จะแต่งตั้งเป็นหนังสือเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นครั้งคราวก็ได้

บัตรประจำตัวเจ้าพนักงานให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐ ตรี[๖] ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สมุหราชองครักษ์ ราชองครักษ์และเจ้าพนักงานตามมาตรา ๑๐ ทวิ มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยอยู่ในความควบคุมดูแลและรับผิดชอบของสมุหราชองครักษ์

---

[๓] มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชองครักษ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖

[๔] มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชองครักษ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖

[๕] มาตรา ๑๐ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติราชองครักษ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๑

[๖] มาตรา ๑๐ ตรี เพิ่มโดยพระราชบัญญัติราชองครักษ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๑๑ สมุหราชองครักษ์และราชองครักษ์พิเศษนั้น พ้นจากตำแหน่งโดยประกาศพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๒[๗] ราชองครักษ์เวรพ้นจากตำแหน่งในกรณีใดกรณีหนึ่งต่อไปนี้

๑. ออกจากประจำการ

๒. ไปรับราชการฝ่ายพลเรือน และพ้นจากตำแหน่งในกระทรวงกลาโหม

๓. ได้เป็นราชองครักษ์เวรครบ ๓ ปีบริบูรณ์

มาตรา ๑๓[๘] ราชองครักษ์ประจำพ้นจากตำแหน่งในกรณีใดกรณีหนึ่งต่อไปนี้

๑. ออกจากประจำการ

๒. ไปรับราชการที่อื่น และขาดจากตำแหน่งหน้าที่ในกรมราชองครักษ์

มาตรา ๑๔ ราชองครักษ์เวรและราชองครักษ์ประจำเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับพระราชทานเข็มอักษรพระปรมาภิไธยย่อประกอบด้วยแพรแถบสีตามวันพระราชสมภพในรัชกาลนั้น ๆ เป็นเกียรติยศ

มาตรา ๑๕ ผู้ที่เป็นราชองครักษ์อยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้คงเป็นราชองครักษ์ต่อไป

มาตรา ๑๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พ.อ. พหลพลพยุหเสนา
นายกรัฐมนตรี

---

[๗] มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชองครักษ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖

[๘] มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชองครักษ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖

พระราชบัญญัติราชองครักษ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖[๙]

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยเหล่าทหาร พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งมิได้แบ่งทหารออกเป็นพลรบและผู้ช่วยพลรบเหมือนแต่ก่อน

พระราชบัญญัติราชองครักษ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๑[๑๐]

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันมีข้าราชการที่มิใช่ราชองครักษ์ปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์อยู่ด้วย สมควรกำหนดให้ข้าราชการเหล่านั้นมีหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมาย และโดยที่สมควรให้ราชองครักษ์และเจ้าพนักงานที่แต่งตั้งจากข้าราชการดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สุกัญญา/ผู้จัดทำ
๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

พัชรินทร์/ปรับปรุง
๒๐ มกราคม ๒๕๕๔

---

[๙] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๐/ตอนที่ ๕๕/หน้า ๙๕๙/๒๕ สิงหาคม ๒๔๙๖

[๑๐] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๕/ตอนที่ ๘๔/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๗ สิงหาคม ๒๕๒๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา